

# **LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ**

## **N U T A R I M A S** **DĖL SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS IR MIŠKO NAUDOJIMO SĄLYGŲ PATVIRTINIMO**

1992 m. gegužės 12 d. Nr. 343  
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas (pridedama).

2. Pavesti rajonų valdyboms:

2.1. kartu su Valstybiniu žemėtvarkos institutu bei Lietuvos valstybiniu miškotvarkos institutu, sudarant ūkinės veiklos apribojimo planus ar suteikiant žemės savininkams bei žemės naudotojams sklypus, taikyti Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas.

Rajonų valdybos, atsižvelgdamos į vietos gamtines sąlygas, gali keisti atskiriems žemės savininkams ar naudotojams taikomas Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, suderinus su atitinkamomis ministerijomis bei valstybinėmis tarnybomis ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu;

2.2. kartu su Valstybiniu žemėtvarkos institutu, įforminant pagal sudarytus kompleksinius ar preliminarinius žemės reformos žemėtvarkos projektus žemės savininkams ir žemės naudotojams dokumentus dėl žemės suteikimo, įrašyti į rajono valdybos sprendimą ir į žemės nuosavybės aktą suteikto žemės sklypo Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas.

3. Įpareigoti Statybos ir urbanistikos ministeriją iki 1992 m. birželio 30 d. išleisti ir išsiųsti rajonų valdyboms Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų rinkinį. Finansų ministerija turi skirti lėšų šiam rinkiniui išleisti.

4. Nustatyti, kad žemės savininkai ir žemės naudotojai privalo atlyginti žalą, atsiradusią pažeidus jiems Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS  
MINISTRAS PIRMININKAS

G. VAGNORIUS

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos Vyriausybės  
1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343

## **SPECIALIOSIOS ŽEMĖS IR MIŠKO NAUDOJIMO SĄLYGOS**

### **I. RYŠIŲ LINIJŲ APSAUGOS ZONOS**

1. Ryšių linijų apsaugos zonoje (žemės juostoje, kurios plotis po 2 metrus abipus požeminio kabelio trasos arba orinės linijos kraštinių laidų ir 3 metrai aplink požeminį ar antžeminį stiprinimo punktą) be raštiško įmonių, aptarnaujančių šias ryšių linijas, leidimo ir darbų metu nesant tos įmonės atstovo draudžiama:

- 1.1. kasti žemę giliau kaip 0,3 metro;
- 1.2. vykdyti statybos, geologinių tyrinėjimų, sprogdinimo darbus;
- 1.3. lyginti gruntą buldožeriais ar kita technika;
- 1.4. sodinti medžius, sandėliuoti medžiagas, pašarus, trąšas, pilti gruntą, kurti laužus;
- 1.5. įrengti transporto priemonių ir mechanizmų stovėjimo aikšteles;
- 1.6. po orinėmis ryšių linijomis vežti negabaritinius krovinius;
- 1.7. užversti ir laužyti išpėjamuosius bei signalinius ženklus.

2. Ryšių linijas eksploatuojančios įmonės techniniams darbuotojams, suderinus su žemės naudotojais, suteikiama teisė laisvai vaikščioti ryšių linijų apsaugos zonose, o atliekant remonto darbus, važiuoti per jas, kasti duobes, tranšėjas atlyginant žemės naudotojams padarytus nuostolius. Šiems darbuotojams taip pat leidžiama persodinti medžius, genėti medžių šakas, kad būtų užtikrintas nustatytasis proskynų plotis.

### **II. KELIŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS**

3. Atsižvelgiant į tai, kad būtina plėsti bei rekonstruoti kelių tinklą ir kad autotransportas daro neigiamą poveikį aplinkai, abipus kelio (nuo kelkraščių) nustatoma kelio sanitarinė apsaugos zona. Ši zona pažymima žemėnaudų planuose.

4. Kelio sanitarinės apsaugos zonos plotis nustatomas atsižvelgiant į autotransporto eismo intensyvumą:

- daugiau kaip 7000 automobilių per parą – po 150 metrų;
- 3001 – 7000 automobilių per parą – po 70 „;
- 701 – 3000 automobilių per parą – po 50 „;
- 250 – 700 automobilių per parą – po 20 „.

5. Jeigu kelio sanitarinėje apsaugos zonoje yra ištisinių želdinių juostos, už jų esančios žemės ūkio naudmenos naudojamos be jokių apribojimų.

6. Jeigu kelio sanitarinėje apsaugos zonoje ištisinių želdinių juostų nėra, žemės ūkio naudmenose draudžiama:

- 6.1. ganyti gyvulius, šienauti, auginti pašarinius šakniavaisius, bulves, daržoves;
- 6.2. auginti vaismedžius, vaiskrūmius, medinguosius augalus, vaistažoles, veisti sodus;
- 6.3. statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius pastatus.

7. Kelio sanitarinėje apsaugos zonoje valstybinių institucijų teikimu žemės įstatymo numatyta tvarka pagal projektus gali būti paimama arba išperkama žemės juosta, kuri naudojama:

- 7.1. keliui rekonstruoti ir statiniams statyti;
- 7.2. laikiniams sniego sulaikymo įtaisams įrengti;
- 7.3. apsauginėms želdinių juostoms formuoti;
- 7.4. inžinerinėms komunikacijoms nutiesti;
- 7.5. biotransporto trasoms periferinėje želdinių juostos dalyje įrengti.

### **III. GELEŽINKELIŲ IR JŲ ĮRENGINIŲ APSAUGOS, REZERVINĖS BEI SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS**

8. Geležinkelio ir jo įrenginių apsaugos zona nustatoma:
  - 8.1. neužpustomuose ruožuose – po 20 metrų abipus kelio ašies (iš viso – 40 metrų);
  - 8.2. užpustomuose ruožuose, taip pat ruožuose, einančiuose miškais, – po 45 metrus abipus kelio ašies (iš viso – 90 metrų);
  - 8.3. užpustomų ruožų nesaugomose pervažose – po 70 metrų abipus kelio ašies, pamažu šią zoną siaurinant iki 45 metrų abipus kelio ašies (400 metrų atstumu abipus pervažos).
9. Geležinkelio ir jo įrenginių apsaugos zonoje draudžiami:
  - 9.1. statybos bei montavimo darbai, nesusiję su geležinkelio aptarnavimu;
  - 9.2. žemės kasybos ir žemės ūkio darbai.
10. Geležinkelio rezervinėje zonoje draudžiama:
  - 10.1. statyti gamybinius pastatus bei įrenginius, nesusijusius su geležinkelio veikla;
  - 10.2. plėsti gyvenvietes bei inžinerines komunikacijas.
11. Geležinkelio sanitarinė apsaugos zona yra 100 metrų pločio žemės juostos tarp kraštinių bėgių ir gyvenamųjų bei visuomeninių pastatų.
12. Geležinkelio sanitarinėje apsaugos zonoje draudžiama statyti gyvenamuosius namus, vaikų, medicinos, kultūros ir sporto įstaigas.
13. Ne mažiau kaip 50 procentų geležinkelio sanitarinės apsaugos zonos turi būti apželdinta medžiais ir krūmais.
14. Geležinkelio sanitarinėje apsaugos zonoje už želdinių juostos, tačiau ne arčiau kaip 50 metrų nuo kraštinio bėgio, leidžiama verstis daržininkyste ir sodininkyste.

### **IV. NAVIGACIJOS ŽENKLŲ VEIKIMO ZONOS**

15. Įvairiems navigacijos ženkams yra nustatomos skirtingo ilgio veikimo zonos, kuriose šie ženklai gerai matomi iš laivų. Ženklo veikimo zonoje, nesuderinus su uosto kapitonu arba upių transporto valdyba, draudžiami statybos, mechanizuoti žemės kasybos bei žemės ūkio darbai.

### **V. AEROUOSTŲ APSAUGOS ZONOS**

16. Aerouosto apsaugos zonoje, nesuderinus su aerouosto administracija, draudžiama:
  - 16.1. statyti objektus 10 kilometrų spinduliu nuo aerouosto kontrolinio taško;
  - 16.2. statyti 50 metrų aukščio (ir aukštesnius) objektus 30 kilometrų spinduliu nuo aerouosto kontrolinio taško;
  - 16.3. tiesti ryšių, elektros tiekimo linijas (taip pat aukštosios įtampos), įrengti kitus objektus, skleidžiančius radijo ir elektromagnetines bangas;
  - 16.4. statyti ypač pavojingus sprogimo atžvilgiu objektus;
  - 16.5. statyti pramonės ir kitas įmones, dėl kurių veiklos blogėja matomumas aerouosto apsaugos zonoje;
  - 16.6. įrengti sąvartynus, statyti gyvulininkystės ir žvėrininkystės fermas, taip pat kitas įmones, apie kurias gali telktis daug paukščių, 15 kilometrų spinduliu nuo aerouosto kontrolinio taško.

### **VI. ELEKTROS TIEKIMO LINIJŲ APSAUGOS ZONOS**

17. Orinės elektros tiekimo linijos apsaugos zona vadinama žemės juosta ir oro erdvė tarp dviejų vertikalųjų plokštumų, lygiagrečių elektros tiekimo linijos ašiai, matuojant horizontalų atstumą nuo kraštinių jos laidų. Orinės elektros tiekimo linijos apsaugos zonos plotis nustatomas atsižvelgiant į šios linijos galingumą:
  - iki 1 kV – po 2 metrus;

6,10 kV – po 10 „;“;

35 kV – po 15 „;“;

110 kV – po 20 „;“;

330 kV – po 30 „;“;

750 kV – po 40 „;“.

18. Požeminės elektros tiekimo linijos apsaugos zona vadinama žemės juosta, apribota dviejų vertikalių plokštumų, po 1 metrą nuo kraštinių kabelių.

19. Elektros tiekimo linijos apsaugos zonoje be elektros tinklų įmonės raštiško leidimo draudžiama:

19.1. statyti, kapitališkai remontuoti, rekonstruoti arba griauti pastatus, statinius ir inžinerinius tinklus;

19.2. vykdyti kalnakasybos, krovimo, žemės kasybos bei lyginimo, sprogdinimo, melioravimo ir laistymo darbus;

19.3. sodinti arba kirsti medžius ir krūmus.

20. Elektros tiekimo linijos apsaugos zonoje draudžiama:

20.1. įrengti žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, visuomeninio transporto stoteles, visų rūšių mašinų ir mechanizmų stovėjimo aikšteles, organizuoti renginius, į kuriuos susirenka daug žmonių;

20.2. sandėliuoti pašarus, šiaudus, trąšas, durpes, malkas ir kitas medžiagas;

20.3. įrengti galvijų laikymo aikšteles ir vielines užtvanas;

20.4. įrengti degalines, kuro ir tepalų sandėlius;

20.5. įrengti sąvartynus, teršti gruntą ir atmosferą, kūrenti laužus;

20.6. užgriozdinti kelius prie elektros tinklų objektų.

21. Elektros tinklų įmonių darbuotojams, suderinus su žemės naudotojais, suteikiama teisė laisvai vaikščioti, o vykdant remonto darbus, važinėti po elektros tiekimo linijų apsaugos zoną, atlyginant žemės naudotojams padarytus nuostolius.

## **VII. MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ IR NAFTOTIEKIŲ BEI JŲ ĮRENGINIŲ APSAUGOS ZONOS**

22. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų privaloma laikytis naudojantis žeme, esančia magistralinių dujotiekių ir naftotiekių bei jų įrenginių apsaugos zonoje. Magistraliniams dujotiekiams ir naftotiekiams priskiriami:

22.1. vamzdynai su atšakomis ir lupingais, uždaromąja armatūra, siurblių ir kompresorinių prijungimo mazgais, valymo įrenginių paleidimo mazgais, dujų apskaitos mazgais, kondensato rinktuvais;

22.2. elektrocheminės vamzdynų apsaugos nuo korozijos įrenginiai, technologinių ryšių linijos ir įrenginiai, vamzdynų telemechanikos priemonės;

22.3. vamzdynų uždaromosios armatūros ir elektrocheminės apsaugos įrenginių distancinio valdymo įtaisai, elektros tiekimo linijos ir įrenginiai;

22.4. vamzdynų priešgaisrinės apsaugos priemonės, priešeroziniai ir apsauginiai įrenginiai;

22.5. vamzdynų eksploatacijos linijinės tarnybos įrenginiai;

22.6. vamzdynų skiriamieji ir signaliniai ženklai, privažiuojamieji keliai prie vamzdynų;

22.7. pagrindinės ir tarpinės siurblinės, rezervuarai, kompresorinės ir dujų skirstymo stotys;

22.8. požeminės dujų saugyklos;

22.9. perpylimo estakados bei prieplaukos;

22.10. naftos ir naftos produktų šildymo stotys.

23. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių trasos žymimos gelžbetoniniais arba mediniais skiriamaisiais ženklais (skydais su užrašais), kurių aukštis – 1,5–2 metrai nuo žemės. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių vamzdynų skiriamieji ženklai išdėstomi remiantis bendru vamzdynus eksploatuojančios įmonės (organizacijos) ir žemės naudotojo aktu.

24. Magistraliniams dujotiekiams ir naftotiekiams nustatomos šios apsaugos zonos:

24.1. išilgai vamzdynų trasos – žemės juosta, kurios plotis po 50 metrų abipus vamzdyno ašies.

Žemės ir miškų ūkiui naudojamoje žemėje apsaugos zonos plotis – po 25 metrus abipus vamzdyno ašies;

24.2. išilgai kelių eilių vamzdynų trasos – žemės juosta, kurios plotis – po 50 metrų nuo kraštinių vamzdynų ašies. Žemės ūkio ir miško naudmenose esančios apsaugos zonos plotis – po 25 metrus nuo kraštinių vamzdynų ašies;

24.3. aplink pagrindines ir tarpines siurbines, rezervuarų parkus, kompresorines bei dujų paskirstymo stotis, dujų apskaitos mazgus, perpylimo estakadas, požemines dujų saugyklas, naftos bei naftos produktų šildymo punktus – 100 metrų pločio žemės juosta aplink nurodytųjų objektų teritoriją;

24.4. aplink rezervuarus kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti, požeminius rezervuarus naftos produktams, kondensatui ir suskystintiesiems angliavandeniliams išleisti avarijos atveju – 50 metrų pločio žemės juosta aplink nurodytuosius objektus.

25. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių apsaugos zonose be raštiško juos eksploatuojančių įmonių (organizacijų) sutikimo draudžiama:

25.1. statyti pastatus ir įrenginius;

25.2. sodinti medžius ir krūmus;

25.3. sandėliuoti pašarus, trąšas bei medžiagas;

25.4. krauti į stirtas šieną ir šiaudus;

25.5. įrengti buomus arkliams rišti, laikyti gyvulius;

25.6. skirti žuvininkystės plotus, žvejoti ir gaudyti vandens gyvūnus;

25.7. įrengti girdyklas, kapoti bei pjaustyti ledą;

25.8. įrengti pervažas per vamzdynų trasas, automobilių transporto, traktorių bei kitos technikos stovėjimo aikštes;

25.9. vykdyti žemės melioravimo, drėkinimo ir sausinimo darbus;

25.10. vykdyti sprogdinimo darbus, lyginti gruntą;

25.11. daryti geologines nuotraukas, vykdyti paieškų, geodezijos bei kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto bandinių (išskyrus dirvos pavyzdžius) ėmimu;

25.12. perstatyti, užversti ir laužyti skiriamuosius ženklus, kontrolinius matavimo punktus;

25.13. atidaryti neaptarnaujamųjų kabelinio ryšio punktų, katodinės ir drenažinės apsaugos stočių, stebėjimo šulinių ir kitų linijinių įrenginių angas, vartus ir duris, atsukti ir užsukti čiaupus, sklendes, išjungti arba įjungti vamzdynų ryšio, elektros tiekimo ir telemechanikos įtaisus;

25.14. įrengti sąvartynus, pilti rūgštis, šarmus bei druskų skiedinius;

25.15. ardyti vamzdyno pakrančių tvirtinimus, vandens pralaidas, žemės bei kitus įrenginius, saugančius dujotiekį ar naftotiekį nuo pažeidimų, o šalia esančią teritoriją – nuo dujų išsiveržimo ar naftos išsiliejimo avarijos atveju;

25.16. mėtyti ir vilkti vandens telkiniuose inkarus, grandines, vilkikus ir tralus, gilinti vandens telkinių dugną, kasti bei siurbti žemę;

25.17. deginti ugnį ir įrengti atvirus arba uždarus ugnies šaltinius.

26. Įmonėms ir organizacijoms, eksploatuojančioms magistralinius dujotiekius ir naftotiekius, leidžiama:

26.1. privažiuoti prie vamzdynų pagal privažiavimo schemą, suderintą su žemės naudotoju ir rajono savivaldybe, automobiliais ir kita technika;

26.2. aptarnauti ir remontuoti vamzdynus;

26.3. kasti apsaugos zonoje iškasas vamzdynų izoliacijos kokybei ir jų elektrocheminės apsaugos nuo korozijos įrenginių būklei tikrinti bei kitiems darbams atlikti, suderinus (ne vėliau kaip prieš 5 paras) su žemės naudotojais;

26.4. kirsti miškus, įvykus avarijoms miško masyvuose, vėliau nustatytąja tvarka įforminant miško kirtimą ir pašalinant iš kirtaviečių kirtimo liekanas.

27. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių kapitaliniam remontui bei rekonstrukcijai atlikti, pervažoms per juos įrengti dujotiekus ir naftotiekus eksploatuojančioms įmonėms (organizacijoms) turi būti laikinai suteikiami normatyvuose numatyto dydžio žemės sklypai.

28. Žemės naudotojas, pastebėjęs dujotiekio ar naftotiekio gedimą arba dujų ar naftos nuotėkį, turi nedelsdamas apie tai pranešti dujotiekį ar naftotiekį eksploatuojančiai įmonei (organizacijai) arba atitinkamo rajono valdybai.

29. Įvykus magistralinio dujotiekio ar naftotiekio avarijai, juos eksploatuojanti įmonė (organizacija) nedelsdama imasi šią avariją likviduoti, pranešusi apie tai rajono valdybai ir žemės naudotojui.

30. Magistralinius dujotiekus ir naftotiekus eksploatuojančios įmonės (organizacijos), atlikusios planinius arba avarinius vamzdyno remonto bei atstatymo darbus, turi atlyginti žemės naudotojams nurodytųjų darbų metu padarytus nuostolius ir žemės naudmenas šių darbų rajone sutvarkyti taip, kad jos būtų tinkamos toliau naudoti pagal paskirtį.

## **VIII. KURO TIEKIMO BAZIŲ, DEGALINIŲ IR KIETOJO KURO CECHŲ APSAUGOS ZONOS**

31. Kuro tiekimo bazių, degalinių ir kietojo kuro cechų apsaugos zoną sudaro ne mažesnė kaip 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių objektų tvorą (už teritorijos ribos). Kuro tiekimo bazių, degalinių ir kietojo kuro cechų apsaugos zonoje esančiuose daržuose ir sodybinuose sklypuose draudžiama statyti pastatus ir statinius, taip pat naudoti degias medžiagas bei atvirame ore kūrenti ugnį.

32. Atstumai nuo kuro tiekimo bazių pastatų ir įrenginių, kuriuose saugomi pavojingi sprogimo ar gaisro atžvilgiu naftos produktai, iki gretimų įmonių pastatų ir įrenginių, gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų, gyvenviečių ir kitų objektų turi būti nustatomi remiantis šiais reikalavimais:

| Objektų pavadinimas                                                                        | Atstumas nuo kuro tiekimo bazės pastatų ir įrenginių (metrais) |                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
|                                                                                            | kuro tiekimo bazės talpa – didesnė kaip 100 tūkst. kub. metrų  | kuro tiekimo bazės talpa – 100 tūkst. kub. metrų arba mažesnė |
| Gretimų įmonių pastatai ir įrenginiai                                                      | 100                                                            | 40                                                            |
| Miškų masyvai:                                                                             |                                                                |                                                               |
| spygliuočių                                                                                | 100                                                            | 50                                                            |
| lapuočių                                                                                   | 20                                                             | 20                                                            |
| Miško medžiagų, durpių, pluoštinių medžiagų sandėliai, daržinės ir atviri durpių telkiniai | 100                                                            | 50                                                            |
| Geležinkelio tinklai:                                                                      |                                                                |                                                               |
| stotis                                                                                     | 100                                                            | 80                                                            |
| pralauka                                                                                   | 80                                                             | 60                                                            |
| geležinkelio linija                                                                        | 50                                                             | 40                                                            |
| Automobilių keliai:                                                                        |                                                                |                                                               |
| I, II ir III kategorijos                                                                   | 50                                                             | 30                                                            |
| IV ir V kategorijos                                                                        | 30                                                             | 20                                                            |
| Gyvenamieji ir visuomeniniai pastatai                                                      | 200                                                            | 100                                                           |
| Degalinių kolonėlės                                                                        | 30                                                             | 30                                                            |

33. Atstumas nuo degalinių su skystojo kuro rezervuarais iki žemės sklypų ribos, vaikų darželių, mokyklų, gydymo ir profilaktikos įstaigų, gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų bei įrenginių turi būti ne mažesnis kaip 50 metrų.

34. Atstumas nuo anglies štabelių iki gyvenamųjų pastatų turi būti ne mažesnis kaip 18 metrų, o iki sprogimo atžvilgiu pavojingų kuro sandėlių – ne mažesnis kaip 50 metrų.

## **IX. DUJOTIEKIŲ APSAUGOS ZONOS**

35. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų privaloma laikytis naudojantis žeme, kuri priskirta dujotiekio apsaugos zonai ir per kurią eina antžeminis dujotiekis. Dujotiekio apsaugos zoną sudaro žemės juosta abipus dujotiekio (jo šulinio). Šios juostos plotis nustatomas šia tvarka:

- 35.1. žemo slėgio dujotiekiams (iki  $0,5 \text{ kg/cm}^2$ ) – po 2 metrus;
- 35.2. vidutinio slėgio dujotiekiams (iki  $3 \text{ kg/cm}^2$ ) – po 4 metrus;
- 35.3. aukšto slėgio dujotiekiams (iki  $6 \text{ kg/cm}^2$ ) – po 7 metrus;
- 35.4. aukšto slėgio dujotiekiams (iki  $12 \text{ kg/cm}^2$ ) – po 10 metrų;

Dujų reguliavimo punkto apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta apie šio punkto sienas.

36. Dujotiekio apsaugos zonoje be raštiško dujotiekį eksploatuojančios įmonės sutikimo draudžiama:

- 36.1. statyti kapitalinius ir laikinus statinius bei įrenginius;
- 36.2. sandėliuoti statybines medžiagas bei konstrukcijas, trąšas, pašarus, kaupti grunto atliekas, rengti lauko stovyklas, kurti laužus;
- 36.3. užverti ir užversti kelius prie dujotiekio šulinių ir kitų įrenginių;
- 36.4. sodinti medžius ir krūmus arčiau kaip per 1,5 metro nuo dujotiekio;
- 36.5. kasti žemę ekskavatoriais, buldozeriais bei kita technika, taip pat kasinėti žemę ten, kur nutiesti katodinės apsaugos įžeminimo kontūrai, kabeliai ir laidai;
- 36.6. įrengti automobilių, traktorių bei kitos technikos pervažas ar stovėjimo aikšteles;
- 36.7. atidarinėti dujotiekio įrenginių (dujų reguliavimo punktų, šulinių, katodinių stočių) duris bei liukų dangčius, užversti juos, savavališkai jungti naujus dujotiekio įvadus prie veikiančių dujotiekų;
- 36.8. likviduoti dujofikuotus objektus, nesuderinus su dujotiekį eksploatuojančia įmone;
- 36.9. daryti geologines nuotraukas, vykdyti paieškas, geodezinius ir kitus tyrinėjimus, kasti duobes ir imti grunto pavyzdžius;
- 36.10. griauti ir rekonstruoti tiltus, pastatus ir kitus statinius, kurie gali užversti dujotiekio tinklus ir įrenginius arba statinius, kuriuose nutiesti dujotiekiai ir įrengti dujotiekio tinklai bei įrenginiai.

Šiuos darbus galima vykdyti tik tada, kai iš anksto susitarus su įmone, kurios žinioje yra šie tinklai ir įrenginiai, jie perkeliama į kitą vietą;

36.11. užversti ir laužyti skiriamuosius ženklus, įrengti dujotiekio trasose rūgščių, druskų, sрутų bei šarmų nuotakus;

36.12. statyti pastatus ir kitus statinius arčiau kaip per 10 metrų nuo dujų reguliavimo punkto, jeigu dujų slėgis jame iki  $6 \text{ kg/cm}^2$ , ir arčiau kaip per 15 metrų, jeigu dujų slėgis jame didesnis kaip  $6 \text{ kg/cm}^2$ ;

36.13. tiesti automobilių kelius arčiau kaip per 5 metrus nuo dujų reguliavimo punkto, jeigu dujų slėgis jame iki  $6 \text{ kg/cm}^2$ , ir arčiau kaip per 8 metrus, jeigu dujų slėgis jame didesnis kaip  $6 \text{ kg/cm}^2$ ;

36.14. tiesti orines elektros linijas prie dujų reguliavimo punkto ar šulinio arčiau negu tuo atstumu, kuris gaunamas, atramos aukštį padauginus iš 1,5.

37. Antžeminio žemo slėgio dujotiekio apsaugos zonoje draudžiama:

37.1. laužyti dujotiekio armatūrą ir kitaip gadinti dujotiekį ir jo atramas, taip pat užversti juos;

37.2. atvirame ore sandėliuoti degius skysčius bei medžiagas arčiau kaip per 20 metrų nuo dujotiekio;

37.3. tiesti požemines inžinerines komunikacijas arčiau kaip per 1 metrą nuo dujotiekio atramos pamato;

37.4. tiesti kelius arčiau kaip per 1,5 metro nuo dujotiekio;

37.5. įrengti elektros skirstymo įrenginį, kurio aptvaras būtų arčiau kaip per 10 metrų nuo dujotiekio.

38. Dujotiekį eksploatuojančios įmonės darbuotojams, suderinus su žemės naudotojais, leidžiama prieiti prie dujotiekio. Tuo atveju, kai reikia likviduoti dujotiekio avariją, dujų įmonės

tarnyboms leidžiama važiuoti dujotiekio apsaugos zona ir dirbti darbus taip, kaip to reikalauja situacija, atlyginant žemės naudotojams padarytus nuostolius.

39. Pažeidus dujotiekį, jo įrenginį, taip pat pajutus dujų nuotėkį, apie tai būtina skubiai pranešti dujų įmonei.

## **X. SUSKYSTINTŲJŲ DUJŲ ĮRENGINIŲ APSAUGOS ZONOS**

40. Naudojant žemę, kurioje įrengti suskystintųjų dujų įrenginiai ir dujotiekiai, be raštiško eksploatuojančios įmonės sutikimo draudžiama:

40.1. kasti srutų ir pamazgų duobes arčiau kaip per 5 metrus nuo įrenginio;

40.2. tiesti orines elektros linijas arčiau kaip per 5 metrus nuo įrenginio;

40.3. tiesti požeminius elektros kabelius arčiau kaip per 3,5 metro nuo įrenginio;

40.4. statyti laikinus ūkinius pastatus (medinius sandėlius, stogines ir pan.) arčiau kaip per 8 metrus nuo grupinio balioninio įrenginio;

40.5. statyti gyvenamuosius namus, turinčius langų arba durų į požeminių suskystintųjų dujų rezervuarų pusę.

Šiuo atveju atstumas tarp požeminių suskystintųjų dujų rezervuarų ir gyvenamųjų namų turi būti ne mažesnis kaip:

10 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa ne didesnė kaip 10 kub. metrų;

15 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 10 iki 20 kub. metrų;

20 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 20 iki 50 kub. metrų;

40 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 50 iki 200 kub. metrų;

40.6. statyti gyvenamuosius namus, neturinčius langų ir durų į požeminių suskystintųjų dujų rezervuarų pusę.

Šiuo atveju atstumas tarp požeminių suskystintųjų dujų rezervuarų ir gyvenamųjų namų turi būti ne mažesnis kaip:

8 metrai – jeigu rezervuarų bendra talpa ne didesnė kaip 10 kub. metrų;

10 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 10 iki 20 kub. metrų;

15 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 20 iki 50 kub. metrų;

40 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 50 iki 200 kub. metrų;

40.7. statyti žemės ūkio pastatus (fermas, tvartus ir pan.) prie požeminių suskystintųjų dujų rezervuarų.

Šiuo atveju atstumas tarp požeminių suskystintųjų dujų rezervuarų turi būti ne mažesnis kaip:

8 metrai – jeigu rezervuarų bendra talpa ne didesnė kaip 10 kub. metrų;

10 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 10 iki 20 kub. metrų;

15 metrų – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 20 iki 50 kub. metrų;

25 metrai – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 50 iki 100 kub. metrų;

35 metrai – jeigu rezervuarų bendra talpa nuo 100 iki 200 kub. metrų;

40.8. laikyti degias medžiagas ir atvirame ore kurti ugnį arčiau kaip per 10 metrų nuo įrenginio;

40.9. statyti elektros transformatorines arba skirstymo įrenginius arčiau kaip per 15 metrų nuo įrenginio;

40.10. užversti kelius prie suskystintųjų dujų įrenginių, dujotiekio šulinių ir kitų įrenginių.

41. Suskystintųjų dujų įrenginį ir dujotiekį eksploatuojančios įmonės darbuotojams, suderinus su žemės naudotojais, leidžiama prieiti prie įrenginio ir dujotiekio. Tuo atveju, kai reikia likviduoti suskystintųjų dujų įrenginio arba dujotiekio avariją, dujų įmonės tarnyboms leidžiama važiuoti suskystintųjų dujų įrenginio zona ir dirbti darbus taip, kaip to reikalauja situacija, atlyginant žemės naudotojams padarytus nuostolius.

42. Pažeidus suskystintųjų dujų įrenginį, taip pat pajutus dujų nuotėkį, apie tai būtina skubiai pranešti dujų įmonei.

## XI. SUSKYSTINTŲJŲ DUJŲ PILSTYMO STOČIŲ APSAUGOS ZONOS

43. Suskystintųjų dujų pilstymo stoties apsaugos zoną sudaro ne siauresnė kaip 10 metrų žemės juosta aplink dujų pilstymo stoties tvorą (už teritorijos ribos).

44. Suskystintųjų dujų pilstymo stoties apsaugos zonoje draudžiama:

44.1. statyti pastatus ir kitus statinius;

44.2. naudoti degias medžiagas bei kūrenti ugnį atvirame ore.

45. Už suskystintųjų dujų pilstymo stoties apsaugos zonos statant pastatus (gyvenamuosius, visuomeninius, pramoninius) ir kitus statinius, nustatomi šie atstumai:

| Bendra suskystintųjų dujų rezervuarų talpa (kub. metrais) | Maksimali vieno suskystintųjų dujų rezervuaro talpa (kub. metrais) | Atstumas nuo suskystintųjų dujų rezervuarų iki pastatų (gyvenamųjų) visuomeninių, pramoninių ir statinių (metrais) |           |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|                                                           |                                                                    | antžeminių                                                                                                         | požeminių |
| Nuo 50 iki 200                                            | 25                                                                 | 80                                                                                                                 | 40        |
| „                                                         | 50                                                                 | 150                                                                                                                | 75        |
| „                                                         | 100                                                                | 200                                                                                                                | 100       |
| Nuo 200 iki 500                                           | 50                                                                 | 150                                                                                                                | 75        |
| „                                                         | 100                                                                | 200                                                                                                                | 100       |
| „                                                         | per 100, bet ne daugiau 200                                        | 300                                                                                                                | 150       |
| Nuo 500 iki 2000                                          | 100                                                                | 200                                                                                                                | 100       |
| „                                                         | per 100, bet ne daugiau 600                                        | 300                                                                                                                | 150       |
| Nuo 2000 iki 8000                                         |                                                                    |                                                                                                                    |           |
| įskaitytinai                                              | „                                                                  | 300                                                                                                                | 150       |

46. Už suskystintųjų dujų pilstymo stoties apsaugos zonos tiesiant kelius, nustatomi šie atstumai:

| Keliai                                                                                   | Atstumas nuo suskystintųjų dujų rezervuarų iki kelių (metrais) |           |                                                    |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------------|-----------|
|                                                                                          | bendra dujų rezervuarų talpa – iki 2000 kub. metrų             |           | bendra dujų rezervuarų talpa – virš 200 kub. metrų |           |
|                                                                                          | antžeminių                                                     | požeminių | antžeminių                                         | Požeminių |
| Geležinkelių atšakos (iki kelio ašies) ir automobilių keliai (iki važiuojamosios dalies) | 30                                                             | 20        | 40                                                 | 25        |

47. Atstumai nuo suskystintųjų dujų pilstymo stoties geležinkelio išpylimo estakados iki pastatų, kitų statinių bei kelių turi būti tokie patys kaip nurodyti 45 ir 46 šių sąlygų punktuose (prilyginus vienu metu galinčių stovėti išpylimo estakadoje geležinkelio cisternų talpą antžeminių rezervuarų talpai).

48. Minimalūs atstumai nuo suskystintųjų dujų pilstymo stoties antžeminių rezervuarų iki tų vietų, kur numatoma įrengti objektus, kuriuose vienu metu gali susirinkti daugiau kaip 800 žmonių (stadionus, turgus, parkus), taip pat iki statomų mokyklų ir ikimokyklinių įstaigų turi būti 2 kartus didesni negu atstumai, nurodyti 45 šių sąlygų punkte.

## XII. SUSKYSTINTŲJŲ DUJŲ DEGALINIŲ APSAUGOS ZONOS

49. Suskystintųjų dujų degalinės apsaugos zoną sudaro ne siauresnė kaip 10 metrų žemės juosta aplink suskystintųjų dujų degalinės tvorą (už teritorijos ribos).

50. Suskystintųjų dujų degalinės apsaugos zonoje draudžiama:

50.1. statyti pastatus ir kitus statinius;

50.2. naudoti degias medžiagas arba kūrenti atvirame ore ugnį.

51. Už suskystintųjų dujų degalinės apsaugos zonos statant pastatus (gyvenamuosius, visuomeninius, pramoninius) ir kitus statinius, nustatomi šie atstumai:

| Bendra suskystintųjų dujų rezervuarų talpa (kub. metrais) | Maksimali vieno suskystintųjų dujų rezervuaro talpa (kub. metrais) | Atstumas nuo suskystintųjų dujų degalinių rezervuarų iki pastatų (gyvenamųjų, visuomeninių, pramoninių) ir statinių (metrais) |           |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|                                                           |                                                                    | antžeminių                                                                                                                    | požeminių |
| Nuo 50 iki 100                                            | 25                                                                 | 80                                                                                                                            | 40        |
| „                                                         | 50                                                                 | 100                                                                                                                           | 50        |
| Nuo 100 iki 200                                           | 50                                                                 | 150                                                                                                                           | 75        |

Už suskystintųjų dujų degalinės apsaugos zonos tiesiant kelius, nustatomi šie atstumai:

| Keliai                                                                                   | Atstumas nuo suskystintųjų dujų degalinių rezervuarų iki kelių (metrais) |           |                                                   |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-----------|---------------------------------------------------|-----------|
|                                                                                          | bendra dujų rezervuarų talpa – iki 100 kub. metrų                        |           | bendra dujų rezervuarų talpa – per 100 kub. metrų |           |
|                                                                                          | antžeminių                                                               | požeminių | antžeminių                                        | požeminių |
| Geležinkelių atšakos (iki kelio ašies) ir automobilių keliai (iki važiuojamosios dalies) | 20                                                                       | 15        | 30                                                | 20        |

Minimalus atstumas nuo statomų pastatų ir statinių iki suskystintųjų dujų degalinės kolonėlių turi būti ne mažesnis kaip 15 metrų, o iki degalinės tvoros – ne mažesnis kaip 10 metrų.

### XIII. SUSKYSTINTŲJŲ DUJŲ BALIONŲ SANDĖLIŲ ZONOS

52. Suskystintųjų dujų balionų sandėlio teritorijai priklauso žemės plotas aplink suskystintųjų dujų balionų sandėlį, aptvertas tvora, nutolusia nuo sandėlio sienų 10 metrų atstumu.

53. Atstumas nuo suskystintųjų dujų balionų sandėlio (atsižvelgiant į jo talpą) iki statomų įvairios paskirties pastatų ir statinių turi būti ne mažesnis kaip:

50 metrų – iki gyvenamųjų namų;

100 metrų – iki negamybinių visuomeninių pastatų;

20 metrų – iki pramonės ir žemės ūkio įmonių pastatų, taip pat gamybinių buitinio aptarnavimo įmonių, automobilių kelių (iki kelkraščio) ir geležinkelio atšakų (iki kelio ašies).

54. Atstumas nuo suskystintųjų dujų balionų sandėlio iki tiesiamų aukštos įtampos elektros linijų turi būti ne mažesnis kaip:

10 metrų – esant iki 20 kV įtampai;

15 metrų – esant iki 35 kV įtampai;

20 metrų – esant iki 110 kV įtampai;

25 metrai – esant iki 150 kV – 220 kV įtampai;

30 metrų – esant iki 350 kV – 500 kV įtampai.

55. Atstumas nuo elektros pastorių iki suskystintųjų dujų balionų sandėlio turi būti ne mažesnis kaip 15 metrų.

56. Mažesniu kaip 10 metrų atstumu nuo suskystintųjų dujų balionų sandėlio draudžiama naudoti degias medžiagas ir kurti atvirame ore ugnį.

57. Draudžiama užversti arba perkasti kelius, vedančius prie suskystintųjų dujų balionų sandėlio.

### XIV. GAMYBINIŲ OBJEKTŲ SANITARINĖS APSAUGOS IR TARŠOS POVEIKIO ZONOS

58. Gamybinio objekto sanitarinės apsaugos zona – žemės plotas tarp šių objektų ir gyvenamųjų pastatų. Gamybiniams objektams (atsižvelgiant į įmonės kenksmingumo klasę) nustatomos šios sanitarinės apsaugos zonos:

I kenksmingumo klasės įmonėms – 1000 metrų;

II „ – 500 „;

III „ – 300 „;

IV „ – 100 „;

V „ – 50 „.

59. Gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonos gali būti koreguojamos, atsižvelgiant į išmetimų kiekį, taršos foną, ir didinamos (ne daugiau kaip 3 kartus) rajono (miesto) valdybos sprendimu, suderinus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, Sveikatos apsaugos ministerija, Statybos ir urbanistikos ministerija, jeigu:

59.1. neefektyvūs teršalų valymo metodai ir nežinomas gamybos toksinis poveikis aplinkai;

59.2. nepalanki vėjų rožė ir kitos meteorologinės sąlygos (dažni štiliai, rūkai ir pan.);

59.3. neįmanoma sumažinti sklindančio triukšmo, vibracijos, elektromagnetinių laukų ir kitų faktorių iki leistinų normų už normalios sanitarinės apsaugos zonos ribos.

60. Gamybinių objektų taršos poveikio zona nustatoma ir koreguojama I–III kenksmingumo klasės įmonėms (pramonės rajonams), atsižvelgiant į faktinę atmosferos ir dirvožemio taršą, rajono (miesto) valdybos sprendimu aplinkos apsaugos ir higienos tarnybų teikimu.

61. Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama:

61.1. statyti pramonės įmones, gamybinius pastatus ir įrenginius, kurių gamybos teršalai gali pakenkti jau esančios įmonės darbuotojų sveikatai, sugadinti medžiagas, įrenginius, produkciją, taip pat padidinti gyvenamosios zonos taršą;

61.2. statyti gyvenamuosius namus, sporto įrenginius, parkus, vaikų įstaigas, mokyklas, medicinos įstaigas, sanatorijas ir profilaktoriumus bei kitas panašias įstaigas.

62. Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose, atsižvelgiant į tai, kiek ir kokių kenksmingų medžiagų jose esama, suderinus su Sveikatos apsaugos ministerija ir Žemės ūkio ministerija, gali būti leidžiama verstis žemės ūkiu, reglamentuojant kultūrų sėjomainą ir sudėtį, ūkio pobūdį.

63. Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose leidžiama:

63.1. statyti įmones (išskyrus maisto) ir jų pastatus bei įrenginius žemesnės klasės kenksmingumo negu tie objektai, kuriems nustatytos sanitarinės apsaugos zonos;

63.2. statyti gaisrines, skalbyklas, pirtis, garažus, ne maisto produktų sandėlius, administracinius pastatus, konstravimo biurus, darbuotojų mokymo pastatus, taip pat parduotuves, valgyklas, poliklinikas, mokslinio tyrimo laboratorijas, kurios aptarnauja tą įmonę arba atitinkamo pramonės rajono darbuotojus;

63.3. įrengti budėtojo, avarinės, apsaugos personalo patalpas, visuomeninio ir individualaus transporto stovėjimo aikšteles, tiesti vietines ir tranzitines komunikacijas, statyti elektros stotis, transformatorines, tiesti naftos ir dujų vamzdynus, įrengti artezinius techninio vandens gręžinius, vandens šaldymo, techninio vandens paruošimo įrenginius, geriamojo ir kanalizacinio vandens siurbles, apytakinio vandens įrenginius, požeminius rezervuarus, įveisti medelynus, skirtus įmonių teritorijoms ir sanitarinėms apsaugos zonoms apželdinti.

64. Gamybinių objektų taršos poveikio zonoje, taikant žemės kainos, nuomos ir žemės mokesčio lengvatas (nuolaidą), rajono (miesto) valdybos sprendimu, suderinus su Sveikatos apsaugos ministerija ir Žemės ūkio ministerija, gali būti reglamentuojama žemės ūkio kultūrų sudėtis ir sėjomaina, ūkio pobūdis.

## **XV. GYVULININKYSTĖS, PAUKŠTININKYSTĖS IR ŽEMĖS ŪKIO ĮMONIŲ PASTATŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS**

65. Gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių pastatams sanitarinės apsaugos zonos nustatomos šia tvarka:

| Žemės ūkio įmonių ar objektų pavadinimas                                               | Sanitarinės apsaugos zonos dydis (metrais) |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Fermos:                                                                                |                                            |
| arklių ir triušių                                                                      | 100                                        |
| stambiųjų raguočių, avių, žvėrelių                                                     | 300                                        |
| paukščių                                                                               | 300                                        |
| kiaulių                                                                                | 500                                        |
| Paukštynai                                                                             | 1000                                       |
| Veterinarinės ligoninės                                                                | 200                                        |
| Šiltnamiai:                                                                            |                                            |
| šildomi mėšlu                                                                          | 100                                        |
| šildomi buitinėmis atliekomis                                                          | 300                                        |
| šildomi elektra                                                                        | nenormuojama                               |
| Pašarų ruošimo cechai:                                                                 |                                            |
| nenaudojant maisto atliekų                                                             | nenormuojama                               |
| naudojant maisto atliekas                                                              | 100                                        |
| Pieno, vaisių, daržovių surinkimo įmonės ir cechai                                     | nenormuojama                               |
| Automobilių, žemės ūkio technikos garažai ir techninio aptarnavimo bei remonto parkai, |                                            |
| kuriuose yra daugiau nei 200 mašinų                                                    | 100                                        |
| Vaisių, daržovių, bulvių, grūdų ir kitos                                               |                                            |
| Žemės ūkio produkcijos saugyklos ir sandėliai                                          | 50                                         |
| Ūkiniai pastatai gyventojų gyvuliams ir paukščiams laikyti daugiabučių namų kvartale   | 50                                         |
| Sandėliai:                                                                             |                                            |
| mineralinių trąšų                                                                      | 200                                        |
| mineralinių trąšų ir nuodingųjų chemikalų:                                             |                                            |
| iki 20 tonų talpos                                                                     | 200                                        |
| nuo 20 iki 50 tonų talpos                                                              | 300                                        |
| nuo 50 iki 100 tonų talpos                                                             | 400                                        |
| nuo 100 iki 300 tonų talpos                                                            | 500                                        |
| nuo 300 iki 500 tonų talpos                                                            | 700                                        |
| d daugiau kaip 500 tonų talpos                                                         | 1000                                       |

Specializuotiems pramoniniams kiaulininkystės ir gyvulininkystės kompleksams sanitarinės apsaugos zonos nustatomos atskirais normatyvais.

66. Gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių pastatų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius objektus.

## XVI. KURORTŲ APSAUGOS ZONOS

67. Kurortų apsaugos zonas sudaro 3 juostos: griežto režimo, apribojimų, stebėjimų (sutampanti su kurorto riba).

68. Pirmoji (griežto režimo) juosta apima teritoriją, kurioje yra mineralinio vandens ir gydomojo purvo telkiniai, upės, ežerai, jūra, paplūdimiai, kopos.

Pirmojoje juostoje draudžiama:

68.1. vykdyti darbus, nesusijusius su gamtinių gydomųjų išteklių (mineralinio vandens, gydomųjų durpių ir kt.) eksploatavimu;

68.2. nuolatos ir laikinai gyventi žmonėms;

68.3. vykdyti statybos bei kasybos darbus, nesusijusius su mineralinio vandens ir gydomųjų durpių telkinių eksploatavimu.

69. Antroji (apribojimų) juosta apima teritoriją, iš kurios paviršiniai ir gruntiniai vandenys teka link mineralinio vandens ir gydomųjų durpių telkinių. Šiai juostai priklauso vietovės, supančios natūralias ir dirbtines mineralinio vandens, gydomojo purvo saugyklos, sanatorijų teritorijos, naujų sanatorijų statybų vietos, numatytos pagal generalinį planą, parkai, miškai, želdinių plotai, kuriuose dirbant būtina laikytis nustatytųjų taisyklių, kad nebūtų užteršti mineralinio vandens ir gydomųjų durpių telkiniai.

Antrojoje juostoje draudžiama:

69.1. vykdyti kasybos darbus, nesusijusius su kurorto plėtojimu ir aplinkos tvarkymu;

69.2. kasti filtravimo šulinius, montuoti nutekamojo vandens valymo, požeminio filtravimo ir kitus panašius įrenginius;

69.3. užkasti kritusius gyvulius, įrengti sąvartynus;

69.4. steigti kapines;

69.5. naudoti nuodinguosius chemikalus;

69.6. vykdyti pagrindinius kirtimus.

70. Trečiojoje (stebėjimų) juostoje leidžiama vykdyti visus darbus, kurie nedaro neigiamo poveikio gamtiniams gydomiesiems ištekliams ir kurorto higieninei būklei.

## **XVII. VALSTYBINIO GEODEZINIO PAGRINDO PUNKTŲ APSAUGOS ZONOS**

71. Valstybinio geodezinio pagrindo punkto apsaugos zoną sudaro 1 metro pločio žemės juosta aplink ženklą (išorinį griovio kraštą, aptvarą arba signalo pagrindą).

72. Prie valstybinio geodezinio pagrindo punkto (trianguliacijos, poligonometrijos, niveliacijos, gravimetrijos) ir jo apsaugos zonoje draudžiama:

72.1. vykdyti žemės kasybos ir žemės ūkio darbus (išskyrus šienavimą);

72.2. krauti šieną, šiaudus, trąšas, statybines ir kitas medžiagas.

## **XVIII. HIDROMETEOROLOGIJOS STOČIŲ APSAUGOS ZONOS**

73. Hidrometeorologijos stočių (pasaulinės, europinės ir respublikinės reikšmės) aikštelėms skiriamas 1 ha žemės sklypas. Hidrometeorologijos stoties apsaugos zona – 200 metrų pločio žemės juosta aplink aikštelės ribą.

74. Hidrometeorologijos stoties apsaugos zonoje draudžiama:

74.1. statyti pastatus ar įrenginius;

74.2. įrengti drėkinimo ir sausinimo sistemas;

74.3. vykdyti kasybos, montavimo, sprogdinimo darbus, keisti žemės paviršių;

74.4. sodinti medžius;

74.5. laikyti trąšas, įrengti sąvartynus, pilti rūgštis, šarmus, druskų ir kitus tirpalus;

74.6. įrengti automobilių, traktorių ir kitos technikos stovėjimo aikšteles;

74.7. perstatyti ir užversti skiriamuosius, matavimo ir signalinius ženklus.

## **XIX. ISTORIJOS IR KULTŪROS PAMINKLŲ TERITORIJOS, APSAUGOS, REGULIUOJAMO UŽSTATYMO IR SAUGOMO LANDŠAFTO ZONOS**

75. Istorijos ir kultūros paminklams nustatomos:

75.1. teritorija;

75.2. apsaugos zona;

75.3. reguliuojamo užstatymo zona;

75.4. saugomo landšafto zona.

76. Istorijos ir kultūros paminklo teritorijoje ir apsaugos zonoje draudžiama:

76.1. vykdyti statybos, žemės kasybos ir žemės ūkio darbus (išskyrus šienavimą).

Šių draudimų paisoma archeologijos paminklų, archeologiškai neištirto senamiesčių kultūrinio sluoksnio ir senovinių kapinių teritorijose;

76.2. statyti naujus pastatus ir vykdyti teritorijos tvarkymo darbus, nesusijusius su sunykusių paminklo dalių atkūrimu ir istoriškai pagrįstu papildymu.

Šių draudimų paisoma architektūros, dailės ir istorijos paminklų, taip pat senamiesčių kultūrinių sluoksnių teritorijose ir apsaugos zonose.

77. Istorijos ir kultūros paminklo reguliuojamo užstatymo zonoje draudžiama statyti pastatus ir įrenginius, pažeidžiančius paminklo istorinę aplinką.

78. Istorijos ir kultūros paminklo saugomo landšafto zonoje draudžiama keisti paminklo istoriškai susiklosčiusį kraštovaizdį.

79. Darbai, vykdomi istorijos ir kultūros paminklų teritorijose, apsaugos, reguliuojamo užstatymo ir saugomo gamtinio landšafto zonose, bei projektai, susiję su šiais darbais, turi būti pagrįsti moksliniais tyrimais ir suderinti įstatymų nustatyta tvarka.

## **XX. POŽEMINIŲ VANDENS TELKINIŲ (VANDENVIEČIŲ) SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS**

80. Požeminių vandens telkinių (vandenviečių) sanitarines apsaugos zonas sudaro trys juostos.

81. Pirmojoje (griežto režimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:

81.1. vykdyti statybos darbus, nesusijusius su vandens tiekimo įrenginių rekonstravimu, statyti pagalbinius pastatus, nesusijusius su vandens tiekimu;

81.2. statyti gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, gyventi žmonėms;

81.3. tiesti vamzdynus, nesusijusius su vandens tiekimu;

81.4. išleisti nutekamuosius vandenį į atvirą telkinį, maudyti, girdyti ir ganyti gyvulius, skalbti, žvejoti, naudoti nuodinguosius chemikalus ir trąšas (organines ir mineralines);

81.5. vykdyti pagrindinius kirtimus;

81.6. verstis intensyviąja žemdirbyste.

82. Išžvalgytų, bet neeksploatuojamų požeminių vandens telkinių (vandenviečių) pirmojoje (griežto režimo) juostoje draudžiama:

82.1. statyti gyvenamuosius namus, gamybinės paskirties statinius ir įrenginius;

82.2. kasti vandens telkinius.

83. Antrojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:

83.1. teršti teritoriją buitinėmis, nuodingosiomis, pramoninėmis atliekomis, mėšlu;

83.2. statyti tepalų, degalų, mineralinių nuodingųjų medžiagų sandėlius, degalines, atliekų rinktuvus, pramoninių atliekų saugyklas ir kitus objektus, kurie gali chemiškai užteršti požeminius ir atvirus vandens telkinius;

83.3. steigti kapines, užkasti kritusius gyvulius, įrengti asenizacijos, filtracijos laukus, mėšlo saugyklas, siloso tranšėjas, statyti gyvulininkystės ir paukštininkystės įmones bei kitus objektus, kurie gali bakteriologiškai užteršti požeminius vandens telkinius;

83.4. naudoti trąšas (organines ir mineralines) ir nuodinguosius chemikalus;

83.5. imti iš upės dugno smėlį, gilinti dugną;

83.6. ganyti gyvulius 300 metrų pločio pakrantės zonoje.

84. Trečiojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:

84.1. statyti mineralinių trąšų, nuodingųjų medžiagų, degalų ir tepalų sandėlius, įrengti nuodingųjų atliekų saugojimo aikštes, sąvartynus;

84.2. naudoti chemikalus, kurie gali sąlygoti vandenvietės cheminę taršą.

## **XXI. ŽEMĖS SKLYPAI, KURIUOSE ĮRENGTOS MELIORACINĖS (SAUSINIMO, DRĖKINIMO) SISTEMOS BEI ĮRENGINIAI IR ATLIEKAMI MELIORACINIAI TYRIMAI**

85. Žemės savininkas arba naudotojas, turintis sklypą, kuriame įrengtos melioracinės (sausinimo, drėkinimo) sistemos bei įrenginiai ir atliekami melioraciniai tyrimai, privalo:

85.1. prižiūrėti, saugoti ir naudoti jam priskirtas melioracines sistemas ir įrenginius, vegetacijos laikotarpiu netrukdyti drėkinimo sistemomis lietinti jam suteiktą žemės sklypą;

85.2. sudaryti sąlygas vietos savivaldybės atstovams ir melioracijos organizacijoms tikrinti ir remontuoti (rekonstruoti) jo žemėje esančius melioracinius įrenginius ir vykdyti melioracinius tyrimus;

85.3. žemės melioravimo (sausinimo ir kitokių darbų) projektus derinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu;

85.4. žemės plotų, kuriuose atliekami melioraciniai tyrimai, naudojimo klausimus derinti su šiuos tyrimus atliekančia organizacija.

## **XXII. ŽEMĖS SKLYPAI, KURIUOSE ĮRENGTOS DRĖKINIMO SISTEMOS VALSTYBINIŲ KIAULININKYSTĖS ĮMONIŲ BEI ŪKINIŲ KIAULININKYSTĖS KOMPLEKSŲ IR FERMŲ SKYSTO MĖŠLO FILTRATUI IR ATSKIRŲ OBJEKTŲ NUTEKAMIESIEMS VANDENIMS UTILIZUOTI**

86. Žemės sklypuose, kuriuose įrengtos drėkinimo sistemos valstybinių kiaulininkystės įmonių bei ūkinių kiaulininkystės kompleksų ir fermų skysto mėšlo filtratui ir atskirų objektų nutekamiesiems vandenims utilizuoti, neturi būti trukdoma vegetacijos laikotarpiu utilizuoti skysto mėšlo filtratą ir nutekamuosius vandenį (drėkinimo sistema lietinti skysto mėšlo filtratą, nutekamuosius vandenį).

87. Žemės savininkai arba žemės naudotojai 86 šių sąlygų punkte nurodytuose žemės sklypuose privalo leisti vykdyti (arba patys vykdyti) reikiamus agrotechnikos darbus.

88. Už skysto mėšlo filtravimo ir nutekamųjų vandenų lietinimo darbus bei drėkinimo sistemos techninę būklę, gamtos saugos reikalavimų pažeidimus atsakinga organizacija, kuri vykdo utilizavimo darbus lietinamame plote.

## **XXIII. NAUDINGŲJŲ IŠKASENŲ TELKINIŲ APSAUGOS ZONOS**

89. Išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių išteklių patvirtinti, ir prie jų esančiuose perspektyviuose naudingųjų iškasenų plotuose žemės naudotojui (nuomininkui) draudžiama:

89.1. statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius;

89.2. kasti naudingąsias iškasenas.

90. Perspektyvių naudingųjų iškasenų plotų privatizavimo ir grąžinimo klausimus sprendžia Valstybinė geologijos tarnyba. Teigiamai išsprendusi šiuos klausimus, Valstybinė geologijos tarnyba numato, ar reikia 89.1 ir 89.2 šių sąlygų punktuose nurodytas sąlygas įrašyti į žemės nuosavybės aktą.

## **XXIV. KARSTINIS REGIONAS**

91. Karstiniam regione yra nustatyta intensyvaus karsto zona su I–IV grupių žeme ir jos apsaugos rajonas.

92. Intensyvaus karsto zonoje draudžiama:

92.1. rengti požemines naftos saugyklas, filtracijos laukus gamtinėmis sąlygomis, fekalijų baseinus;

92.2. statyti įmones ir kitus statinius, išskiriančius nuodingąsias medžiagas ir galinčius turėti neigiamos įtakos požeminių vandenų kokybei, skatinančius karstinį procesą bei darančius neigiamą poveikį Likėnų kurorto gamtiniais gydomiesiems ištekliams.

93. Intensyvaus karsto zonoje ir jos apsaugos rajone draudžiama:

93.1. naudoti karstines įgriuvas koncentruotam lietaus ir drenažo vandeniui nuleisti, šiukšlėms, buitinėms ir pramonės atliekoms versti, taip pat užpilti šias įgriuvas žemėmis;

93.2. kasti karstinėse įgriuvose durpes;

93.3. statyti įrenginius paliekant atvirus karstėjančių uolienų sluoksnius.

94. Intensyvaus karsto zonoje nustatoma ši pasėlių struktūra ir tręšimo bei augalų apsaugos sistema:

94.1. I grupės žemėje (iki 20 įgriuvų 100 hektarų) javai turėtų sudaryti apie 50 procentų, daugiametės žolės – 40 procentų, o kaupiamosios kultūros – ne daugiau 10 procentų pasėlių.

I grupės žemės 1 hektarui tręšti per metus gali būti sunaudota ne daugiau kaip 90 kilogramų azoto, fosforo ir kalio trąšų (veikliosios medžiagos) bei 80 tonų kraikinio mėšlo.

I grupės žemėje draudžiama naudoti triazininius herbicidus bei chloro organinius insekticidus;

94.2. II grupės žemėje (20–25 įgriuvų 100 hektarų) negalima auginti kaupiamųjų kultūrų ir veisti naujų pramoninių sodų bei daržų.

II grupės žemei taikytina septynlaukė sėjomaina, kai apie 43 procentus pasėlių ploto užima javai ir 57 procentus – daugiametės žolės.

II grupės žemė tręšiama pagal augalų ir dirvožemio analizių duomenis, bet 1 hektarui tręšti per metus gali būti sunaudojama ne daugiau kaip 60 kilogramų azoto, fosforo ir kalio trąšų (veikliosios medžiagos) bei 60 tonų kraikinio mėšlo.

II grupės žemėje draudžiama naudoti herbicidus, retardantus bei insekticidus;

94.3. III grupės žemėje (50–80 įgriuvų 100 hektarų) turi vyrauti daugiamečių žolių pievos ir ganyklos, javai gali būti sėjami tik kaip daugiamečių žolių priešsėlis.

III grupės žemės 1 hektarui tręšti per metus gali būti sunaudota ne daugiau kaip 60 kilogramų mineralinių fosforo ir kalio trąšų (veikliosios medžiagos).

III grupės žemę draudžiama tręšti mineralinėmis azoto trąšomis, taip pat draudžiama vartoti pesticidus, išskyrus beicis;

94.4. IV grupės žemėje (daugiau kaip 80 įgriuvų 100 hektarų) gali būti tik pievos ir miškai. Šioje žemėje leidžiama auginti medinguosius ir vaistinius augalus.

IV grupės žemės negalima tręšti jokiais trąšomis, taip pat draudžiama naudoti chemines augalų apsaugos priemones;

94.5. I–IV grupių žemėje aplink įgriuvą paliekama ne siauresnė kaip 25 metrų juosta. Šioje juostoje žemės negalima tręšti jokiais trąšomis, draudžiama naudoti chemines augalų apsaugos priemones, ganyti gyvulius, galima tik šienauti;

94.6. I–IV grupių žemėje draudžiama naudoti amoniakinį vandenį ir skystą amoniaką, taip pat lėktuvais barstyti chemikalus ir mineralines trąšas;

94.7. I–IV grupių žemės savininkų sklypuose, suteiktuose asmeniniam ūkiui, taip pat kitiems žemės naudotojams priklausančiuose sklypuose tais atvejais, kai jų naudotojai yra sudarę sutartis gaminti ekologiškai švarią žemės ūkio produkciją, pasėlių struktūra gali būti neregamentuojama, tačiau būtina laikytis tręšimo ir chemikalų vartojimo taisyklių, nustatytų atitinkamoms žemės grupėms.

## XXV. MOLĖTŲ ASTRONOMIJOS OBSERVATORIJOS APSAUGOS ZONA

95. Molėtų astronomijos observatorijai nustatoma apsaugos zona. Ši zona yra ovalo formos ir tęsiasi nuo didžiojo teleskopo bokšto 4 kilometrus į pietus, po 3,5 kilometro į rytus ir vakarus bei 3 kilometrus į šiaurę. Šioje zonoje žemės naudotojams, nesuderinus su Molėtų astronomijos observatorijos administracija, draudžiama:

- 95.1. statyti naujus pramonės ir žemės ūkio objektus, gyvenamuosius namus, ūkinius pastatus, poilsia vietas;
- 95.2. tiesti kelius ir aukštos įtampos elektros linijas;
- 95.3. įrengti išorinį gyvenviečių apšvietimą;
- 95.4. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus;
- 95.5. performuoti kraštovaizdį;
- 95.6. vykdyti kitus darbus, kurių metu teršiama atmosfera arba naktį lauke naudojamas apšvietimas.

## **XXVI. YPATINGOSIOS PASKIRTIES MIŠKAI**

96. Miestų, kurortų miškuose, miško parkuose, miškuose, esančiuose 1 kilometro spinduliu apie respublikinės reikšmės sanatorijas, poilsio namus, pensionatus, profilaktoriumus, turistines bazines, draudžiami pagrindinio naudojimo plynis ir neplynis kirtimai (išskyrus atkuriamuosius kirtimus blogos būklės medynuose), taip pat draudžiama naudoti chemikalus. Pagal miškotvarkos projektus gali būti uždrausta kirsti kai kurias medžių rūšis bei apribotas ugdomųjų, sanitarinių ir landšaftinių kirtimų laikas.

97. Miškuose 1 kilometro atstumu nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių draudžiami pagrindinio naudojimo plynis ir neplynis kirtimai (išskyrus atkuriamuosius kirtimus blogos būklės medynuose), taip pat draudžiama naudoti trąšas ir chemikalus.

98. Priešeroziniuose miškuose (atskiruose iki 5 hektarų miškeluose, esančiuose nemiškingose teritorijose), iki 3 hektarų miškeluose, draudžiami plynis kirtimai visuose medynuose, išskyrus pušynus. Pušynuose leidžiami plynis kirtimai ne didesnėmis kaip 1 hektaro kulisėmis su ne mažesniu kaip 10 metrų šliejimo periodu. 3,1–5 hektarų miškeluose draudžiamos plynio kirtimo biržės, didesnės kaip pusė miškelio ploto su ne mažesniu kaip 15 metrų šliejimo periodu.

99. Miško sklypuose, esančiuose daubų ir skardžių šlaituose, draudžiami plynis pagrindinio naudojimo kirtimai.

100. Retų paukščių lizdaviečių apsaugos juostose ir kurtinių tuokvietėse draudžiami plynis ir neplynis pagrindinio naudojimo kirtimai. Kiti kirtimai draudžiami nuo balandžio 1 dienos iki rugsėjo 1 dienos.

101. Retų, vertingų medžių rūšių medynuose, sėkliniuose draustiniuose, etaloniniuose medynuose, rekreacinės paskirties miško sklypuose, sklypuose su pastoviais tyrimų bareliais ir mikrodraustiniuose draudžiami plynis ir neplynis pagrindinio naudojimo kirtimai. Pagal miškotvarkos projektus gali būti nustatomi specialūs kirtimų laiko, būdo ir rūšių apribojimai.

102. 100 metrų pločio automobilių kelių apsaugos zonose draudžiami plynis kirtimai visuose ažuolų, uosių, kitų kietųjų lapuočių medynuose ir pušynuose, taip pat kitų rūšių medynuose, kuriuose įrengtos poilsio ir autotransporto stovėjimo aikštelės.

103. Iki 25 metrų pločio kultūros ir gamtos paminklų apsaugos zonose draudžiami visų rūšių miško kirtimai, išskyrus landšaftinius, sanitarinius ir medžių, kurių šaknys ardo paminklus, kirtimus, taip pat draudžiama naudoti chemikalus, vykdyti miško želdymo darbus, išskyrus tuos, kurie atliekami pagal specialius landšafto tvarkymo projektus.

104. 100 metrų pločio pamiškėse, miškų masių šiaurės vakarų, vakarų ir pietvakarių pakraščiuose draudžiami plynis kirtimai, iki medynai, iškirsti už pamiškės juostos, atauga ir pasiekia ne mažesnę kaip 5 metrų aukštį.

105. Pelkių mineralinio grunto salose (iki 5 hektarų) draudžiami plynis pagrindinio naudojimo kirtimai.

## **XXVII. ŽEMĖS PLOTAI, KURIUOSE AUGA MIŠKUI NEPRISKIRTI ŽELDINIAI**

## **(GIRAITĖS, MEDŽIŲ GRUPĖS, KRŪMAI)**

106. Draudžiama transformuoti į žemės ūkio naudmenas ir vandenį žemės plotus, kuriuose auga giraitės, medžių grupės ir krūmai, esančius:

- 106.1. šlaituose, statesniuose kaip 7 laipsniai (žvyro, smėlio, priesmėlio dirvožemiuose);
- 106.2. šlaituose, statesniuose kaip 10 laipsnių (priemolio, molio dirvožemiuose);
- 106.3. kalvotoje žemėje – kai atstumas tarp miškų, krūmynų ir želdinių grupių didesnis kaip 300 metrų, o jų užimamas plotas didesnis kaip 0,1 hektaro;
- 106.4. lygioje žemėje – kai atstumas tarp miškų, krūmynų ir želdinių grupių didesnis kaip 400 metrų, o jų užimamas plotas didesnis kaip 0,1 hektaro.

## **XXVIII. VANDENS TELKINIAI**

107. Remiantis specialiosiomis vandens telkinių naudojimo sąlygomis, draudžiama:

- 107.1. reguliuoti natūralius upelius ir keisti jų vagas;
- 107.2. keisti ežerų natūralų vandens lygį be aplinkos apsaugos tarnybų leidimo;
- 107.3. reguliuoti dirbtinių vandens telkinių lygį didesne amplitude, negu numatyta eksploatavimo taisyklėse, nuleisti juos be aplinkos apsaugos tarnybų leidimo;
- 107.4. be ekologinės ekspertizės tvenkti natūralius upelius, atstatyti buvusių vandens malūnų ir hidroelektrinių užtvankas, kitus hidrotechninius statinius, taip pat dirbtinai pažemintų ežerų vandens lygį.

## **XXIX. VANDENS TELKINIŲ APSAUGOS JUOSTOS IR ZONOS**

108. Vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos nustatomos pagal patvirtintuosius jų nuostatus ir pažymimos žemėnaudų planuose.

109. Pakrantės apsaugos juostose draudžiama:

- 109.1. statyti statinius (išskyrus hidrotechninius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, paplūdimių įrangą), tverti tvoras;
- 109.2. tiesti kelius;
- 109.3. naudoti trąšas, pesticidus ir kitus chemikalus;
- 109.4. dirbti žemę, ardyti velėnas (išskyrus kultūrinių pievų atsėjimą, suderinus su aplinkos apsaugos tarnybomis), ganyti gyvulius;
- 109.5. įrengti poilsia vietas (išskyrus paplūdimius), statyti autotransporto priemones, kūrėti laužus;
- 109.6. ne miško žemėse kirsti medžius ir krūmus (išskyrus sausuolius, vėjovartas, vėjolaužas).

Archeologijos paminklų teritorijose leidžiamas atrankinis kirtimas;

109.7. iki 10 metrų pločio miškų juostose kirsti pomiškį ir traką, naikinti miško paklotę, o platesnėse juostose – vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus.

110. Vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama:

- 110.1. rengti galvijų vasaros aikšteles, neišsprendus klausimų, susijusių su nuotėkų surinkimu ir nukenksminimu;
- 110.2. lieti srutas ir skystą mėšlą arčiau kaip per 100 metrų nuo kranto linijos, kai pakrantės nuolydis mažesnis nei 5 laipsniai, ir arčiau kaip per 200 metrų, kai pakrantės nuolydis didesnis nei 5 laipsniai;
- 110.3. statyti nuodingųjų chemikalų ir didesnius kaip 10 tonų talpos naftos produktų sandėlius, įrengti degalines, trąšų sandėlius bei aikšteles, technikos aikšteles, mechanines remonto dirbtuves;
- 110.4. steigti kapines;
- 110.5. užkasti kritusius gyvulius bei šiukšles, įrengti sąvartynus;
- 110.6. barstyti iš lėktuvų pesticidus ir mineralines trąšas;

110.7. plynai kirsti medžius ir krūmus šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių, išskyrus piliakalnių šlaitus, tvarkomus pagal projektus;

110.8. auginant žemės ūkio kultūras, hektarui sunaudoti daugiau kaip 80 kilogramų azoto ir 15 kilogramų fosforo veikliosios medžiagos, jeigu skaičiavimų nenustatytos kitos ekologiniu požiūriu pagrįstos normos;

110.9. statyti naujus gyvenamuosius namus, vasarnamius, valstiečio ūkio ir kitus pastatus už miestų ir gyvenviečių ribų arčiau kaip:

110.9.1. 100 metrų atstumu iki vandens telkinių kranto linijos, kai priekrantės terasos (salpos) šlaito nuolydis ne didesnis kaip 10 laipsnių arba priekrantės terasos (salpos) plotis didesnis kaip 150 metrų;

110.9.2. 50 metrų atstumu nuo priekrantės terasos (salpos) šlaito viršutinės briaunos (antroje terasoje), kai priekrantės terasos (salpos) plotis mažesnis kaip 150 metrų;

110.9.3. 50 metrų atstumu nuo kranto šlaito viršutinės briaunos, kai vandens telkiniams nustatytos tik pakrantės apsaugos juostos – sureguliuotoms upėms ir kanalams, kurių baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. kilometrų, ir ežerams bei tvenkiniams, kurių plotas mažesnis kaip 0,5 hektaro.

Kai pastatai statomi smėlingame grunte, kurio filtracijos koeficientas didesnis kaip 0,5 metro per parą, 110.9.1–110.9.3 šių sąlygų punktuose nurodytus atstumus reikia padidinti 1,5 karto.

### **XXX. PELKĖS IR ŠALTINYNAI**

111. Remiantis specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis pelkėse ir šaltinyuose, draudžiama:

111.1. sausinti ir transformuoti į žemės ūkio naudmenas bei vandenį aukštapelkes, tarpinio tipo pelkes ir jų apypelkius bei žemapelkes, kurių plotas didesnis kaip 0,5 hektaro, o durpių gylis didesnis kaip 1 metras, ir jų apypelkius;

111.2. mechanškai ardyti natūralių pelkių augalinę dangą;

111.3. kasti:

natūralių aukštapelkių ir tarpinio tipo pelkių durpes;

natūralių žemapelkių, kurių plotas didesnis kaip 0,5 hektaro, o durpių gylis didesnis kaip 1 metras, durpes be Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento leidimo;

111.4. keisti neišdžiūvančių šaltinių ir jų grupių hidrologinį režimą.

### **XXXI. NATŪRALIOS (UŽLIEJAMOSIOS IR SAUSMINĖS) PIEVOS BEI GANYKLOS**

112. Remiantis specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis natūraliose (užliejamosiose ir sausminėse) pievose bei ganyklose, draudžiama sausinti, suarti natūralias (užliejamąsias ir sausmines) pievas bei ganyklas (išskyrus polderines) arba kitaip keisti jų būklę ir žolynų sudėtį. Natūralios (užliejamosios ir sausminės) pievos ir ganyklos – tai pievos ir ganyklos, kurios nesausinamos ir neiriamos ne mažiau kaip 25 metus ir kuriose vyrauja natūralūs žolynai.

### **XXXII. AKMENYNAI**

113. Remiantis specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis akmenynuose, draudžiama naikinti akmenynus. Akmenynas – tai žemės plotas, kuriame akmenys užima 40 procentų paviršiaus arba hektaro žemės paviršiuje ir dirvoje iki 30 centimetrų gylyje yra daugiau kaip 100 kub. metrų akmenų.

114. Be Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento leidimo draudžiama sprogdinti, pjaustyti ar kitaip naikinti pavienius, didesnius kaip 0,5 kub. metro akmenis.

### **XXXIII. REKREACINĖS TERITORIJOS**

115. Žemės naudotojai, rekreacinėse teritorijose plėtodami ūkinę ir kitokią veiklą, turi šią veiklą tvarkyti taip, kad nebūtų keičiamas rekreacinių teritorijų kraštovaizdis, bloginama jo fizinė būklė bei estetinė vertė ir mažinamas bei naikinamas rekreacinis potencialas.

116. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojai privalo:

116.1. prižiūrėti ir tvarkyti rekreacines teritorijas, sodinti smulkius želdynus rekreacinėms sąlygoms pagerinti, ypač – vandens telkinių apsaugos juostose;

116.2. prižiūrėti per žemės naudotojo teritoriją einančius kelius ir takus.

117. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojui draudžiama:

117.1. naudoti miško parkus, parkus ir skverus kitaip, negu numatyta patvirtintuose jų naudojimo nuostatuose;

117.2. statyti pastatus ir įrenginius, nesusijusius su rekreacija, taip pat rekreacijai skirtus pastatus ir įrenginius, jeigu jie neatitinka rekreacinių teritorijų normatyvų bei teisinių nuostatų (atstumas nuo vandens, aukštis, kultūros paveldo panaudojimas turizmo reikmėms);

117.3. statyti iš rekreacinių teritorijų matomose zonose statinius, mažinančius kraštovaizdžio estetinę vertę, ir sodinti želdynus, užstojančius istorinę, kultūrinę bei estetinę vertę turinčias panoramas;

117.4. užteršti aplinką ar kitaip trukdyti ilsėtis tam tikslui skirtose vietose, kelti pavojų poilsiaujančiųjų saugumui;

117.5. naikinti esamas stovyklavietes ar jų įrangą;

117.6. užtvirti nustatytąsias turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos aikštelių;

117.7. užtvirti kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas iš poilsio namų, sanatorijų, autobusų bei geležinkelio stotelių, automobilių stovėjimo aikštelių;

117.8. užtvirti kelius ar takus, vedančius iš poilsiaviečių į visuomeninio aptarnavimo punktus;

117.9. trukdyti stovyklaviečių įrengimo, apželdinimo, turistinių takų žymėjimo ir įrengimo darbams, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus projektus.

#### **XXXIV. NACIONALINIAI IR REGIONINIAI PARKAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

118. Žemės naudmenų, esančių nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu ir parko administracija.

119. Miškai, esantys nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

120. Nacionalinių ir regioninių parkų teritorijose draudžiama:

120.1. žaloti ir keisti reljefą, vykdyti žemės kasybos darbus, išskyrus tuos, kurie vykdomi statant objektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu;

120.2. įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;

120.3. keisti hidrologinį režimą, sausinti žemę, išskyrus dirbamąją;

120.4. keisti hidrografinį tinklą, įrengti didesnius kaip 0,05 hektaro vandens telkinius;

120.5. plėsti ir statyti pramonės bei kenksmingųjų atliekų saugojimo ir perdirbimo įmones, išskyrus mažas įmones, kurių reikia parko veiklai užtikrinti;

120.6. steigti sodų bendrijas, specializuotus gėlininkystės, sodininkystės, šiltnaminės daržininkystės, tvenkininės žuvininkystės ir kitus ūkius, keičiančius tradicinį kraštovaizdį;

120.7. statyti žvėrininkystės fermas, stambias (daugiau kaip 50 galvijų) fermas, paukštynus;

120.8. statyti didesnius kaip 60 kv. metrų bendro ploto šiltnamių kompleksus;

120.9. statyti individualius vasarnamius;

120.10. tiesti tranzitines orines elektros linijas;

120.11. pirkti, parduoti, išnuomoti, įkeisti, dovanoti dalimis žemės sklypą, suteiktą nuosavybės teise, išskyrus tuos atvejus, kai keičiamos gretimų žemėvaldų ribos.

121. Nauji ir rekonstruojami statiniai bei įrenginiai nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose turi harmoningai derintis su gamta ir kultūros paveldu, juos statyti siūloma iš tradicinių statybinių medžiagų, laikantis tradicinės architektūros formų.

122. Nacionalinių ir regioninių parkų rezervatuose, draustiniuose ir apsaugos zonose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatytos atitinkamoms saugomoms teritorijoms.

123. Nacionalinių ir regioninių parkų miškuose draudžiama:

123.1. rezervatuose – vykdyti miškų kirtimo bei želdymo darbus, taip pat plėtoti kitą ūkinę veiklą, išskyrus miškų apsaugą.

Miškų ūkio ministerija, suderinusi su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, gali leisti vykdyti sanitarinius kirtimus, kai reikia pašalinti sausuolius, vėjavartas, vėjalaužas, sniegolaužas;

123.2. draustiniuose – vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, išskyrus atkuriamuosius kirtimus blogos būklės medynuose, taip pat sakinti mišką, naudoti trąšas ir chemikalus.

Atrankiniais kirtimais leidžiama iškirsti tik gamtinę brandą pasiekusius medynus.

Pagal miškotvarkos projektus draustiniuose gali būti apribojami ugdomųjų bei sanitarinių kirtimų vykdymo laikas ir ugdomųjų kirtimų rūšys;

123.3. rekreacinėse zonose – vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, išskyrus atkuriamuosius kirtimus blogos būklės medynuose, ir ugdomuosius, sanitarinius bei landšaftinius kirtimus nuo gegužės 15 dienos iki rugsėjo 15 dienos, taip pat sakinti mišką, naudoti trąšas ir chemikalus.

Atrankiniais kirtimais leidžiama pašalinti tik menkaverčius ir gamtinę brandą pasiekusių pagrindinių rūšių medžius.

124. Ūkinėse ir apsaugos nacionalinių ir regioninių parkų zonose pagal miškotvarkos projektą gali būti apribotas biržių plotas, forma, šliejimo periodas, kirtimo laikas ir kai kurių vertingų medžių rūšių (ąžuolų, liepų ir kt.) kirtimas.

125. Norint nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, taip pat įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikštes, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, parko administracija, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

126. Žemės, esančios nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų kraštovaizdžio objektų, taip pat rekreacinių teritorijų ir objektų.

## **XXXV. KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

127. Žemės naudmenų, esančių kraštovaizdžio draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

128. Miškai, esantys kraštovaizdžio draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

129. Kraštovaizdžio draustinių teritorijose draudžiama:

129.1. žaloti ir keisti reljefą, vykdyti žemės kasybos darbus, išskyrus tuos, kurie vykdomi statant objektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu;

129.2. įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;

129.3. keisti hidrologinį režimą, sausinti žemę (išskyrus esamo drenažo rekonstravimą);

129.4. tiesinti ir gilinti natūralias upių vagas, statyti užtvankas, keisti vandens telkinių kranto linijas, įrengti didesnius kaip 0,05 hektaro vandens telkinius;

129.5. tręšti ir kultūrinti natūralias pievas ir ganyklas, transformuoti jas į kitas žemės naudmenas;

129.6. statyti statinius, jeigu šie statiniai pažeidžia reljefo raiškumą;

129.7. statyti naujus rekreacinės paskirties pastatus;

129.8. steigti sodų bendrijas, individualias ne žemės ūkio produkciją gaminančias įmones, specializuotus gėlininkystės, sodininkystės, šiltnaminės daržininkystės, tvenkininės žuvininkystės ir kitus ūkius, keičiančius tradicinį kraštovaizdį;

129.9. pirkti, parduoti, išnuomoti, įkeisti, dovanoti dalimis žemės sklypą, suteiktą nuosavybės teise, išskyrus tuos atvejus, kai keičiamos gretimų žemėvaldų ribos.

130. Kraštovaizdžio draustinių miškų atskiruose plotuose, nustatomuose pagal miškotvarkos projektus, draudžiami pagrindinio naudojimo plyni kirtimai, išskyrus atkuriamuosius kirtimus blogos būklės medynuose. Atrankiniais kirtimais leidžiama iškirsti tik gamtinę brandą pasiekusius medynus. Šiuose plotuose draudžiama sakinti mišką, naudoti trąšas ir chemikalus, taip pat gali būti apribotas biržių plotas, forma, šliejimo periodas, kirtimo laikas ir atskirų vertingų medžių rūšių (ąžuolų, liepų) kirtimas.

131. Norint kraštovaizdžio draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, taip pat įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

132. Žemės, esančios kraštovaizdžio draustiniuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų kraštovaizdžio objektų, taip pat rekreacinių teritorijų ir objektų.

133. Kraštovaizdžio draustiniuose, atsižvelgiant į juose saugomus objektus, gali būti taikomi ir kitų draustinių specialiosiose žemės naudojimo sąlygose nustatyti apribojimai.

### **XXXVI. GEOLOGINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

134. Žemės naudmenų, esančių geologiniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

135. Miškai, esantys geologiniuose draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

136. Geologinių draustinių teritorijose draudžiama:

136.1. naikinti, žaloti ir keisti reljefą;

136.2. griauti, kasinėti, užpilti žeme bei šiukšlėmis atodangas ir kraštines įgriuvas;

136.3. laiptuoti atodangų šlaitais;

136.4. naikinti, rinkti, perkelti į kitą vietą akmenis;

136.5. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi.

Geologinių draustinių teritorijose ir kilometro atstumu nuo draustinių ribos draudžiama reguliuoti upes ir statyti užtvankas, jeigu tai daro poveikį draustinyje saugomoms atodangoms.

137. Norint geologiniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, taip pat įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

138. Žemės, esančios geologiniuose draustiniuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų geologinių objektų.

139. Geologinių draustinių teritorijose rastos paleontologinės vertybės turi būti perduodamos Lietuvos geologijos mokslinio tyrimo institutui.

### **XXXVII. GEOMORFOLOGINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

140. Žemės naudmenų, esančių geomorfologiniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

141. Geomorfologinių draustinių teritorijose draudžiama:

141.1. naikinti, žaloti ir keisti reljefą;

- 141.2. sausinti žemę, keisti natūralias vandenskyrų ribas;
- 141.3. plynai kirsti mišką kalvų viršūnėse, 10 laipsnių ir statesniuose šlaituose;
- 141.4. statyti statinius, sodinti mišką žemės ūkio naudmenose, miško laukymėse ir aikštėse, jeigu tai pažeidžia reljefo raiškumą;
- 141.5. statyti rekreacinės paskirties pastatus;
- 141.6. steigti specializuotus gėlininkystės, sodininkystės, šiltnaminės daržininkystės, tvenkininės žuvininkystės ūkius;
- 141.7. suteikti žemės sklypus individualiai statybai, sodų bendrijoms, individualioms ne žemės ūkio produkciją gaminančioms įmonėms.
- 142. Norint geomorfologiniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.
- 143. Žemės, esančios geomorfologiniuose draustiniuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų kraštovaizdžio objektų.

### **XXXVIII. HIDROLOGINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

- 144. Hidrologinių draustinių teritorijose draudžiama:
  - 144.1. statyti užtvankas, kitus nuotėkį reguliuojančius arba vandens lygį keičiančius hidrotechninius įtvarus;
  - 144.2. nukreipti natūralų nuotėkį už draustinio ribų arba į jį.
- 145. Hidrologinių draustinių paviršinį vandenį naudoti leidžiama nekeičiant upės natūralių hidrologinių dydžių.

### **XXXIX. HIDROGRAFINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

- 146. Žemės naudmenų, esančių hidrografiniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.
- 147. Hidrografinių draustinių teritorijoje draudžiama:
  - 147.1. įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;
  - 147.2. tiesinti ir gilinti upių vagas, statyti užtvankas, keisti vandens telkinių kranto linijas;
  - 147.3. sausinti žemę (išskyrus esamo drenažo rekonstravimą);
  - 147.4. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi.
- 148. Norint hidrografiniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.
- 149. Žemės, esančios hidrografiniuose draustiniuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų hidrografinių objektų.

### **XL. PEDOLOGINIAI (DIRVOŽEMIŲ) DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

- 150. Miškai, esantys pedologiniuose (dirvožemių) draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.
- 151. Pedologinių (dirvožemių) draustinių teritorijose draudžiama:
  - 151.1. mechanškai ardyti natūralią dirvožemio dangą ir miško paklotę;
  - 151.2. keisti dirvos drėgmės režimą;
  - 151.3. naudoti trąšas ir pesticidus;

151.4. plynai kirsti mišką.

Draudžiami miško ūkiniai darbai neįšalus gruntui;

151.5. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi.

152. Norint pedologiniuose (dirvožemių) draustiniuose tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

153. Žemės, esančios pedologiniuose (dirvožemių) draustiniuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų kraštovaizdžio objektų.

## **XLI. BOTANINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

154. Žemės naudmenų, esančių botaniniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

155. Miškai, esantys botaniniuose draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

156. Botaninių draustinių teritorijose draudžiama:

156.1. įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;

156.2. keisti hidrologinį režimą, sausinti žemę;

156.3. keisti upių ir ežerų vandens lygį;

156.4. apsodinti miško laukymes, natūralias pievas ir ganyklas mišku;

156.5. tręšti ir kultūrinti natūralias pievas ir ganyklas, transformuoti jas į kitas žemės naudmenas;

156.6. naudoti pesticidus;

156.7. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi.

157. Botaninių draustinių miškuose draudžiama:

157.1. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, sakinti mišką sklypuose, kuriuose auga saugomi medynai arba augalų bendrijos;

157.2. vykdyti miško ūkinius darbus, neįšalus gruntui, sklypuose, kur auga augalų rūšys, įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą;

157.3. vykdyti plynus kirtimus pelkėse, V, Va boniteto medynuose;

157.4. sodinti medžių rūšis, neatitinkančias miškų augimviečių.

158. Botaninių draustinių vandens telkiniuose draudžiama:

158.1. žuvas traukiamaisiais tinklais arčiau kaip per 100 metrų nuo kranto;

158.2. įveisti naujas žuvų rūšis;

158.3. plaukioti motorinėmis valtimis.

159. Botaniniuose draustiniuose išsikasti sodinukų sunaikintoms augalų augimvietėms restauruoti arba kolekcijoms papildyti leidžiama tik suderinus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

160. Norint botaniniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio bei transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

## **XLII. ZOOLOGINIAI (TERIOLOGINIAI, HERPETOLOGINIAI, ENTOMOLOGINIAI) DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

161. Žemės naudmenų, esančių zoologiniuose (teriologiniuose, herpetologiniuose, entomologiniuose) draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

162. Miškai, esantys zoologiniuose (teriologiniuose, herpetologiniuose, entomologiniuose) draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

163. Zoologinių (teriologinių, herpetologinių, entomologinių) draustinių teritorijose draudžiama:

163.1. keisti vietovės pobūdį, išskyrus tuos atvejus, kai gerinamos saugomų gyvūnų gyvenimo sąlygos;

163.2. keisti hidrologinį režimą, sausinti žemę;

163.3. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, sakinti mišką;

163.4. apsodinti mišku natūralias pievas ir miško laukymes;

163.5. naudoti pesticidus ir trąšas;

163.6. įrengti transporto stovėjimo, poilsio aikšteles, statyti palapines, kūrenti laužus;

163.7. gaudyti bei medžioti saugomus gyvūnus, įveisti naujas gyvūnų rūšis;

163.8. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi.

Draudžiama lankytis šiuose draustiniuose nuo balandžio 1 dienos iki rugsėjo 1 dienos (išskyrus bendro naudojimo kelius, dirbamus laukus). Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentas, atsižvelgdamas į saugomų gyvūnų rūšis, gali nustatyti kitą laiką.

164. Norint zoologiniuose (teriologiniuose, herpetologiniuose, entomologiniuose) draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

### **XLIII. ORNITOLOGINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

165. Žemės naudmenų, esančių ornitologiniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

166. Miškai, esantys ornitologiniuose draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

167. Ornitologinių draustinių teritorijose draudžiama:

167.1. keisti hidrologinį režimą, sausinti žemę;

167.2. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi;

167.3. tiesti orines elektros tiekimo linijas;

167.4. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, sakinti mišką, taip pat vykdyti miškų ūkinius darbus nuo balandžio 1 dienos iki rugsėjo 1 dienos;

167.5. plaukioti motorinėmis valtimis;

167.6. medžioti paukščius, įveisti naujas gyvūnų rūšis;

167.7. medžioti žvėris nuo kovo 1 dienos iki spalio 1 dienos;

167.8. lankytis nuo balandžio 1 dienos iki rugsėjo 1 dienos (išskyrus bendrojo naudojimo kelius, dirbamus laukus).

168. Norint ornitologiniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

### **XLIV. ICHTIOLOGINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

169. Žemės naudmenų, esančių ichtiologiniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

170. Ichtiologinių draustinių teritorijose draudžiama:

170.1. keisti hidrologinį, terminį ir cheminį vandens režimą;

170.2. tiesinti ir gilinti upių vagas, statyti užtvankas, keisti vandens telkinių kranto linijas;

- 170.3. važiuoti per brastas;
- 170.4. naudoti trąšas, pesticidus bei kitas chemines medžiagas;
- 170.5. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su draustinio paskirtimi;
- 170.6. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus;
- 170.7. įveisti naujas žuvų rūšis.

171. Norint ichtiologiniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus bei turistines trasas, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

#### **XLV. BOTANINIAI ZOOLOGINIAI DRAUSTINIAI (ESAMI IR PROJEKTUOJAMI)**

172. Žemės naudmenų, esančių botaniniuose zoologiniuose draustiniuose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

173. Miškai, esantys botaniniuose zoologiniuose draustiniuose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

174. Botaninių zoologinių draustinių teritorijose draudžiama:

- 174.1. įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;
- 174.2. keisti hidrologinį režimą, sausinti žemę;
- 174.3. keisti upių ir ežerų vandens lygį;
- 174.4. apsodinti miško laukymes, natūralias pievas ir ganyklas mišku;
- 174.5. tręšti ir kultūrinti natūralias pievas ir ganyklas, transformuoti jas į kitas žemės naudmenas;

- 174.6. naudoti pesticidus;
- 174.7. statyti rekreacinės paskirties pastatus;
- 174.8. įvesti naujas gyvūnų ir augalų rūšis.

175. Botaninių zoologinių draustinių miškuose draudžiama:

175.1. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, sakinti mišką sklypuose, kuriuose auga saugomi medynai arba augalų bendrijos, gyvena į Lietuvos raudonąją knygą įrašyti gyvūnai;

175.2. vykdyti miško ūkinius darbus, neišalus gruntui, sklypuose, kur auga augalų rūšys, įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą;

175.3. vykdyti plynus kirtimus pelkėse, V, Va boniteto medynuose;

175.4. sodinti medžių rūšis, neatitinkančias miškų augimviečių.

176. Norint botaniniuose zoologiniuose draustiniuose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti pažintinius takus, turistines trasas, poilsio ir transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

177. Žemės, esančios botaniniuose zoologiniuose draustiniuose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų objektų.

#### **XLVI. REZERVATŲ APSAUGOS ZONOS (ESAMOS IR PROJEKTUOJAMOS)**

178. Žemės naudmenų, esančių rezervatų apsaugos zonose, paskirtis keičiama tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

179. Miškai, esantys rezervatų apsaugos zonose, tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

180. Rezervatų apsaugos zonose draudžiama:

- 180.1. įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;
- 180.2. keisti hidrologinį režimą;
- 180.3. naudoti trąšas ir pesticidus ne žemės ūkio naudmenose;

180.4. vykdyti pagrindinio naudojimo plynus kirtimus, išskyrus atkuriamuosius kirtimus blogos būklės medynuose;

180.5. medžioti žvėris, išskyrus kanopinius;

180.6. steigti nuolatinės poilsiavietes.

181. Norint rezervatų apsaugos zonose parinkti statybos vietą, statyti bei rekonstruoti statinius arba įrenginius, tiesti arba rekonstruoti kelius, vamzdynus, elektros tiekimo ir ryšių linijas, įrengti poilsio bei transporto stovėjimo aikšteles, būtina šiuos klausimus suderinti su rezervato administracija, taip pat žemės savininkais arba naudotojais.

## **XLVII. GAMTOS PAMINKLŲ APSAUGOS ZONOS**

182. Žemės naudmenų, esančių gamtos paminklų apsaugos zonose, paskirtis ir aplinkos pobūdis keičiami tik pagal projektus, suderintus su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu.

183. Gamtos paminklų apsaugos zonose draudžiama:

183.1. naikinti, žaloti ir keisti reljefą;

183.2. arti žemę;

183.3. statyti statinius ir įrenginius, nesusijusius su gamtos paminklų eksponavimu.

184. Žemės, esančios gamtos paminklų apsaugos zonose, savininkai ir naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų galima prieiti prie saugomų objektų.

---